

א א מיי פ"כ מהל' עדות הלכה ח סמג
עשן קי טו"מ ס' לח:
ב ב מיי שס פ"ח הל' א
סמג שס:
ג ג מיי שס פ"כ הל' י
סמג שס:

מוסף רע"י

כל הזוממין מקדימין
לאותה מיתה. שהיו
מחייבין את הגידון, חוץ
מזוממי בת כהן
וברעלה. כלומר וכל
הצועלים נידונין כמיתת
הנצטלת חוץ מצועל צמ
כסן (סנהדרין ז.).

רבינו חננאל

כיצד העדים מעדיין
אנו באים לפתור שואה כן
גרשה או כן חלוצה כר.
ואתקנין יאמר כי צדיק (וכן)
לזוית אתם מעדיין כי
לזוית שהרג פלוני את
פלוני בקומקום פלוני ותאמ
הייתם ענוני במקום פלוני
היא אלו וזומק.
תאמם לא כן הזומקין
מקיתאמ קארי חתיה
חזון מומוני בת כחן
ובחלה. ויש עדים אחרים
שאין כחן הזומק
עיקר אלא מלקות בעלמא
כיצד מעדיין כן באיש
פלוני שואה כן גרשה
כאן כי אומרים יעשה זה
כחן כן גרשה. כשנאמר
ועשינו לו כאשר זמם לו
אלו לזוית ולפסילתי לא
לזוית לחזיה. כזומר
כאשר זמם וליכא. כלומר
הוא לא בא אלא לפסול
לו ולזוית ואם בא
לפסול לו לבדו הנה לא
נעשה כאשר זמם לעשות.
כחן פאר מר ק"ו המחלל
גדול (6) שבה על אפמנה
וחללה הוא בא מחללה
העד שבה לחלל והעדי
לזוית שואה כן גרשה
ותבנין לחללו לא חללו
אנו דין אלא יתחלה.
ומתקין ברנא אן חכין
בשלת חרות עדים וזומק
דיאכא לממר לדברין

(א) ע"י רש"י ורבינו נקט לה
 בכ"ג דכתיב להדיא בקרא ועי'
 קידושין עו' ד' סוטה כג' ד':

מעידין אנו באיש פלוגי שהוא בן גרושה או בן חלוצה אין אומרים בו. תימה כיון דאם הוזמו אינן נעשין בן גרושה וחלוצה א"כ גם בשלל יוזמו איך יעשה על פיהם בן גרושה (א) דהכי הוא האמת ואמאי הא הויה לה עדות שאי אתה יכול להזימה

ביצה

העדים נעשים וזוממין מעידין אנו באיש פלוני שהוא בן גרושה או בן חלוצה אין אומרים יעשה זה בן גרושה או בן חלוצה תחתיו *אלא לוקה ארבעים מעידין אנו באיש פלוני שהוא חייב לגלות אין אומרים יגלה זה תחתיו אלא לוקה ארבעים: **גמ'** הא כיצד אין העדים נעשים וזוממין מיבעי ליה ועוד ⁽⁶⁾ מדקתני לקמן אבל ⁽⁷⁾ אמרו להם היאך אתם מעידין שהרי באותו היום אתם הייתם עמנו במקום פלוני הרי אלו זוממין ⁽⁸⁾ (מכלל דאלו אין וזוממין) תנא התם קאי ⁽⁹⁾ כל הווממין מקדמיין לאותה מיתה ⁽¹⁰⁾ החיז מזוממי בת כהן ובועלה שאין מקדמיין לאותה מיתה אלא למיתה אחרת ויש עדים וזוממין אחרים שאין עושין בהן דין הומה כל עיקר אלא מלקות ארבעים כיצד מעידין אנו באיש פלוני שהוא בן גרושה או בן חלוצה אין אומרים יעשה זה בן גרושה או בן חלוצה תחתיו אלא לוקה את הארבעים מנהני מילי א"ר יהושע בן לוי ⁽¹¹⁾ (אמר ר"ש בן לקיש) דאמר קרא ויעשיתם לו כאשר זמם לו ולא לזרעו ולפיסלוהו לדידיה ולא ליפסלו לזרעיה בעינן כאשר זמם לעשות וליכא בר פדא אומר ק"ו ומה המחלל אינו מתחלל הבא לחלל ולא חילל אינו דין שלא יתחלל מתקוף לה רבינא אם כן בטלת תורת עדים וזוממין ומה

יכולים לחייבו גלות צעדותן והא יוכל
וכלת חלב צ"ק צבא מניעא (דף א'
לדבר שנשפט הכרזל מקחו ואיכא
ממא דמן פרק אלו הן הגולין (למן
לדבר ו"ל דאני שונא דיש לנו לומר
וגון דשתיק כשאמר לו העדים צווא
דשתיק כהולא דמאי: ב"ר הווממין
פירש שרואה לומר מקדימין שלא יענו
מיתה (א) שהמיתו אבל ודאי אם אינו
הדין (סנהדרין דף מה): דרואה וגואל
אתה יכול להמיתן במיתה הכתובה
הדם צ' כחוצין הבאים כאלה ומירץ
ם אף במיתה שאינה מד' מיתות צ"ד
ה מיתה אלא במיתה אחרת. צועלה
לי דרשא ללחציו ולא לאחותו טיפוק
לא הוואל חומי דאני לחציה שריפה
מיון דכחיז אחיו דרשו נמי שריפה
ללחציו הוה אחינא דה"מ כשהצועל
יוס אחד או שלא הכירו הצועל לא
יולתא ושוב פשטה מפרק נגמר הדין
ממין והשתא למה ליה זוממי וזוממין
כגון ליתא דין מיתה צצועלה כגון
דין מיתה צצועל: ועוד מדרגתי
תתמא לומר דלשון חומה הוא זה אינו
היכא שמעידן שהוא מנרי שני לאינן
שמים לו כאשר זמס לו ולא לאשמו:
ומה

בִּיצֵד העדים נעשין וזוממין כו'. בגמרא מפרש מאי קאמר:
אם איש פלוני הכן: שהוא בן גרושה. בפנינו נתגרשה
חמו " קודם שגולד והרי הוא חלל ופסול: אין אומרים. אם הוזמו
והן כהנים יעשה זה בן גרושה וחלולא לקיים בו " כאשר זמם אלא
קובא את הארבעים ובגמרא מפרש
טעמא: שחיב גלות. שהרי אף
הנפש בשוגג: גמ' ה"ג האי כילד
אין העדים נעשין וזוממין מיבעי ליה
ועוד דקמני לקמן (דף ה.) אכל אמרו
להם כו': כילד אין העדים נעשין
וזוממין מיבעי ליה. דהא לא מקיימת
בהו כאשר זמם: ועוד. מאי קא צעי

תנא כ"ד נעשין וזוממין הא קטני
לה לקמן כ"ד דין וזוממין דקטני
במתני' אבל אמרו להם המזימים
היאך אתם מעידים עדות זה והלא
הייתם עמנו אותו היום במקום פלוני
'כו': **הם קאי**. מסנהדרין סליק
דקמן בשליה אלו הן המסנהדרין דהוא
סיומא דסנהדרין דיש וזוממין שנשטנו
במקצת מדין הומה דקתני כל
הזוממין מקדישים לאותה מיתה
כלומר אין להם לנפות מיתה אחרת
אלא משכימין לאותה מיתה שנגמר
בה דיוו של נדון: **חזן מוזמין** **זה**
הוא נשוא שש"פ שנגמר דינה
לשריפה עד פיהם **זה** בחזק דלרפינן
התם (דף 5.) היא בשריפה ואין
בועלה בשריפה אלא בחזק כשאר
אשת איש והזוממין משכימין למיתה
שחיבו את הבועל דמביב כאשר זמם
לעשות לאחיו ולא לאחותו (שם)
וקאמר הכא עוד יש וזוממין אחרים
שלא מקיימין בוד דין הומה כלל
אזל מלקות ועלה מפרש כ"ד אותן
העדים שאין מקיימין בהן דין הומה
נעשין וזוממין מעידים אנו כו': ולא
לורעו. ואם תעשהו חלל והוא כהן
פסקת את זרעו לעולם: **ענין האשר**
זמם. והוא זמם לפסול את הנדון
ואת זרעו: **המחלל אינו מסחלל**.
כהן הנושא את הגרושה שמחלל את
זרעו אין הוא עמנו מחלל מחלל
הכהונה: **הנא לחלל ולא חילל**. עד

זומם שרצה לחלל ולא חיללו אינו דין כו': אם כן. אם
באת לדרוש ק"ו זה בעדים זוממים בטלת תורת הזמתם:
ומה

דף ט"ו: דשנא אינו גולה לאו כי האי גוונא דומיא דלחוב גולה ואחמי
 טפי דשנאה הכהו ועוד י"ל דמייירי ספיר דליכא רגלים לדבר והשנא
 אי הוה אמר לא הרבמי יכול לתקן ולומר לא הרבמי שובג אלא מויד
 מקדימין לאותה מיתה. פ"י הקונטרס שאין להם נס והמלטה וקשה
 הדין וגם זה קשה דמאי קמ"ל פשיטא לכך פירש ר"י מקדימין הכי
 יכול אפ"ה נמיסם בכל מיתה שזולל דתנינא ז' הכה חכה (ד"מ דף
 הדס הוו ב' כתובין הבאין כחד קס וקס דבתוספתא (פי"ב דגמא
 בזהו אמת נמיסם בכל מיתה ודריש ליה מן קרא דזבערת הרע מק
 ה"ר יוסף דרוגה וגואל הדם הוו ב' כתובים הבאין כחד לענין שלא
 אבל ש"מ דמיתות ב"ד פשיטא נמיסם ככל חייבי מיתות: ז"ל ב"ה
 דדרשין היא ולא בועלה וזוממי בת כהן דכתיב לאחיו ^(א) דדרשין
 ליה מהיא דנפקא לן דדרשין (פנהדרין נא). את אחיה היא מחללת היא
 ליה בינא לאחיומי מיעוטא דיהו אלא צבועלה וזה ממעטין וזוממי
 למעוטי וזוממיה אבל קשה דיהו דכתיב אחיו אחמי אינטיקין וזוממי
 היה נדון קרינן ביה לאחיו אבל אם לא היה נדון על פי עדותן
 קרינן ביה לאחיו קמ"ל היא ולא ^(א) וזוממין למעוטי וזוממין בכל ענין
 (פנהדרין דף ט"ו). דקאמר מיתה אחת מעין שתי מיתות כגון בת כהן
 מיפוק ליה דליכא שתי מיתות בלא וזוממי וזוממין משום הצועל שה
 שהוא טען כדפירשתי ואפ"ה קאמרי וזוממי וזוממין בחנק אלמא ד
 אקבמו. פ"ר הקונטרס דמאי צדיק וכו' קא קתי' (א) לקמן וכו'
 דעל כרחק דין הוה קאמר דבמיתות וכלא מיתות קושייתא קמייתא: ^(ב)
 באין לפסול ורעו כי אם לפסולו א"כ נפסול וי"ל דמ"מ אשמו נט

(א) גירסת מהר"ם דקתני;
(ב) [קצמן ה. א.] מהר"ם
מ"ז, ד" סגדקדן פט. ע"ש
(ג) [לולא קצמן ה. א.] ע"ש
(ד) [דקתני יט.]
(ה) רש"י רח"א, ע"ש
(ו) [יבמות י"ז.]
(ז) ע"ש, ד" רש"י מות
(ח) [עין רש"א],
(ט) ז"ל כל יבמות
שאי אלה יכול לו. יבמות
(י) ד"ד ממות ז"ד
פשוט דנמתם בכל מיני
יבמות. מהר"ם, (א) רש"י
מ"ז, (ב) רש"י רח"א פסוק
הקונן,

תורה אור השלם

1. וְעִשְׂתִּימָם לוֹ כְּאִשָּׁר
זָמַם לַעֲשׂוֹת לְאָחִיו
וּבַעֲרַת הָרֶעַ מִקְרִבָּהּ;
דְּבָרִים יֵט יֵט

גליון הש"ס

תוֹם' ד"ה סְעִידֵיךָ בִּי
 יוֹלֵךְ בִּין דְּרוֹקֶיךָ. עַיִן
 שִׁטָּה מְקוּלָּת דִּין עֵץ
 עַיִן ע"ב צִדֵּק שֶׁל
 אֶחָד לֹא לְהוֹסִיף: בְּרָא
 יִצְחָק' רַבִּי עֲדוּת בְּרָא
 קֶסֶה לִי כֹה מְסוּבָה
 לְמַדְּנוּת כִּי ע"א אֶחָד
 שְׂדֵים וּמִזְמֵן מַעֲוֵה מִשְׁלֵם
 מִלֵּךְ לֹא לֵךְ מִשּׁוֹם דִּלְאָה
 יוֹלֵךְ תִּהְיֶה יִטְוֹל. מִשְׁמַע
 דָּלִי כֹה הַמִּלְכָּה שֶׁלֹּא
 יוֹתֵר דִּמְלָקָה לֵךְ וְהָא אִם
 יִשְׁלֵם הִרִין דִּמְלָקָה לֹא
 מִשְׁלֵם כְּשֶׁלֶם לֹא כִּי הַשְׂדֵים
 דְּהִי שְׂדֵים אֶחָד יוֹלֵךְ
 לְהוֹסִיף דְּכֹחַ אִין חֲזוּתָה
 צִדֵּק אֶחָד קֶרֶה הַמִּלְכָּה
 קֶחֶץ דֶּל הַתְּמוּנָה לֹא
 מִשְׁמַחַת כֹּחַ אֲחֵרֵי. וְאִם
 חֲרִיבִים אִם לִי תִּהְיֶה
 לִפְקֵי לִימֵר יוֹתֵר דִּמְלָקָה
 לֵךְ וְלֹא אֶחָד כְּמוֹן עַל
 דִּין חֲזוּת וְלֹא עַל עַל
 וְשִׁטָּה שֶׁלֹּא וְשִׁטָּה ע"ב
 אִם לִצְרִיךְ מִשְׁלֵם
 מִשְׁמַחַת כְּמוֹן מִלְכָּה וְשִׁטָּה
 אֶחָד אֲחֵרֵי. וְאֲחֵרֵי אִם
 יִשְׁלֹמוֹ מִזְמֵן אֶחָד כֹּחַ
 שְׂדֵים שֶׁלֹּא אֶחָד יוֹלֵךְ
 לְהוֹסִיף: ד"ה עֲבִירֵי
 אִם דָּרְשֵׁם בְּשִׁטָּה מִשְׁמַחַת.
 לְכַלּוֹרֵה כֶּסֶף לִי
 בִּימֻתָּה קִי כֹה תִּגְלִישֵׁי שִׁי
 לֵךְ מִסּוֹף לֹא אֲחֵרֵי:

הגהות הב"ח

(ב) תוב' ד"ס מעדין וכו'
 כן גרסו ור' חזקוני ור' חסדאי:
 (ג) בא"ד גרסו ור' חסדאי:
 ולא: (א) שרצה כל כ"ו
 נחתה שרצה להמית
 אותו אבל אם רא'
 שאינו יכולים להמית
 באותה מיתה לאפי'
 נמנע': (ב) בא"ד ושמאי
 דא' ה"א וממי
 כן נאסו ור' שניאן
 (1) בא"ד מן לאחיו אבל
 אינו דמכין לאחיו וכו'
 אבל קטן היה דמכין
 לאחיו וכו' וי"ל דא'
 מלאחיו וכו':
 ולא ר' חסדאי:
 (ח) בא"ד חוממי ור' חסדאי
 והכמה נמנ' וכו' וזמנ'
 וזממיה וכו':
 (9) בא"ד חוממי
 ועוד וכו' חסדאי דא' נאסו: